

הטלוויזיה של השבוע

יורם ברזובסקי

פמיניזם, אשכנזי ומזרחי

"אני מודה לנשים המזרחיות על שעימתו את תי עם הגזענות שלי", אומרת הפעילה הפמיניסטית הוותיקה, הר"ר אריאלה שרמי, לאורלי ניב, המראינת אותה בתוכניתה המצוינת "מבט נשי: לא לנשים בלבד" (ערוץ 2, שבת, 12:00). כוונתה לתנועה שקמה זה לא כבר של פמיניסטיות מזרחיות, הטוענות לסדר עדיפויות אחר במאבק לשוויון האשה, סדר התואם את מצבה של האשה המזרחית ולא את זה של האשה המערבית, שעד עתה עמדה, לדעתי, במרכז הפמיניזם הישראלי.

ניב. שמץ תימהון

הר"ר שרמי מייצגת את הפמיניזם האשכנזי הדומיננטי עד כה, והיא מכה על חטא באוזנייה של ניב, שענייה היפות. אינני יודע אם מותר לתת מחמאות מיושנות במסגרת עיון במגמות הפמיניזם, העדתי או בכלל - נפערות בשמץ תימהון, כפי שגרמה לי, למשמע דבריה. "טעינו בהרבה מקומות, היינו אליטיסטיות, לא ייצגנו את האינטרסים של הנשים המזרחיות..." נרמה שעוד רגע תקום הר"ר שרמי ותתחיל להכות על החזה, בפרץ של ביקורת עצמית קדחתנית, נלהבת, לפי מיטב המסורת של משפטי הראווה. הייתכן שהיה זה ניסיון לשמור, בעורמה, על הדומיננטיות הפמינירית אשכנזית? כך או כך, נרמה היה שהר"ר שרמי צועקת מתוך העגלה שבה מובילות אותה אל הגיליוטינה הפמיניסטיות החרשות הכובשות מדיה את השלטון.

תקוה לוי מייצגת את הפמיניסטיות התנועתיות שוויון שונה, שווה יותר, לאשה המזרחית. כשכילה פרשת אליס מילר אינה הנושא הנוצר של מלחמת השוויון (מה שמובן מאליו, שהרי אליס מילר חשודה גם היא מבחינת מוצאה). לנשים המזרחיות חשובים אחרים. אבל מדבריה של לוי ומתוך הכתבה המעניינת כשלעצמה (של עפרה ריונפלד, החשודה במוצא אשכנזי) על אשה מזרחית אחת, מירה אליעזר - שבילדותה התבטיחה בבית ספר עממי בפרדס כץ, לדבר ערבית, אך לימים בבית הספר התיכון דיברה דווקא ערבית, להראות לאשכנזים שהיא מצפצפת עליהם - מדברים אלה לא מתברר ייחוד בשותיהן של המזרחיות לעומת המערביות.

שוויון השכר בין הגברים לנשים היא בעיה קיימת בשתי הקטגוריות. הבעיה שמזכירה לוי, "שלא ייקחו לאשה את הילד למוסד רור חה", נראית כבעיה שלא מתחום הפמיניזם - הרי אם ילד נלקח למוסד רווחה אין זאת פעולת ענישה נגד האשה אלא ניסיון (אולי לא תמיד מוצדק) של תיקון מצב חברתי.

נרמה גם שמטרת המנהיגות של התנועה למען האשה המזרחית (האם יש בה גם מי שאינן מנהיגות?) היא קנטרנית בעיקרה, חלק מתרבות התלונה והקנטור הכובשת לה כל חלקה. נרמה שהמטרה היא באמת לעמת את הפמיניסטיות האשכנזיות עם הגזענות שלהן, יותר מאשר לה צטרף למאבק הכללי החשוב לשוויון האשה, מאבק שאינו נחלק לפי עדות.

מבחינה זו מילאה הר"ר שרמי את תפקידה, תפקיד האשכנזייה המתנשאת לפנים שעתה היא מודה באשמה. אבל מה יועיל גילוי הגזענות של שרמי לבעיות המוקשות של מעמד האשה בישראל? דומני שהתנועה הנ"ל, שהיא עצמה חיקוי של אופנה אמריקאית, היא בבחינת הסתה דעת הפועלת לרעת המאבק.

כשהיא חלה על המציאות אנו נוטים לחייב את התהפוכה הזאת, מן הכלל הגדול אל הפרט הקטן, ואף מייחסים אותה לסיכויי השלום ומר נים אותה בין זכרותיו. בספרות זה כבר קצת פחות נראה לנו זכורה הביקורת המוחצת של דן מירון מלפני יותר משנתיים על רבייה מכר של הזמן ההוא, שכולם עסקו בעניינים איוטריים, טריוויאליים.

היו שהסיכוי או עם הגינוי של מירון והיו שדחו אותו. אך נרמה שהמשך התהליך שניכר אז, לדעת מירון, ביצירות "הגדולים" - א"ב יהושע, עמנו עוז וכו' - סופג כיום גינוי רחב יותר. עד כדי שיש הקובלים - לנוכח רביי המכר הבאים (עירית לינור, רם אורז) - על מר תה של הספרות העברית ממחלת הטריוויאלי לית.

לא כרוז מן האיון אם אמי קניש מגבשת הערכות ביקורתיות כאלה על הקולנוע על יסוד התזה שלה, ואין לדעת גם אם היא רואה את הקולנוע הישראלי כמטרחה לשראת מנוח יד תבו שנספר האסרטי אין מסים להערכות כאלה כך או כך, הקיצוצים והמנוחות עשויים להי ראות, לנוכח המציאות בשטח, כמין מטאפורה חומרית למצבנו החיני של הקולנוע הישראלי.

שני מדינאים קשישים

גלסון מנדלה מבקר השבוע, בראשונה מאז נעשה ראש ממשלתה של דרום אפריקה, בכרי סתה הכתב בדרום אפריקה, המראיין את מנר זה מטעם התוכנית "יום ראשון עם ארם סולטון" (ערוץ כבלים סקאי, 12:00), עומד על המצב שם, כשנתיים לאחר כינון ממשלתו של מנדלה.

המנה שהורב היחיד היציב כארץ הזאת הוא מלחמת האזרחית של מנדלה, שישתקט בוראיי גם כביטוי בבריטניה, הוא אומר. האמנם הקריסה הכללית הצפויה והמתמשכת במדינה היא הכוונת הראשית של שנתיים אלה. הכשרים מסוימים לנהור לערים הגדר לות, בחיפוש העבודה והשיגה (האכסלה גדלה עד ל-40% שר הרווחה של העניים ממשיכות להתחבב, קעד שדללים ממשיכים לנהור החוצה ככל יכולתם, מתחילים מאחוריהם את רוב רכושם אך ממלטים את הילדים מכל למי דינה, את מוחם וכשרונם.

נרמה שמנדלה הוא אמנם המעצב היחיד בפני התרדורות הארץ העשויה ביתר של אמי ריקה למצבה הכללי של היבשת.

לעומת בעיות אלה, נראות הבעיות שמצי הראיין האחר עם מדינאי קשיש במוכנותו ארם בולטון; אדוארד הית, ראש הממשלה לש עבר, בהגיעו לגבוהות - קלות מאוד.

הית הוא המדינאי שוכנים את בריטניה לאירוטה, ומאן הוא מטיף גדול של השותפות הבריטית באירופה, על אף ההתנגדות הגועשת כיום, שלא חסרה גם כימים שהוא חתם על הצטרפות בריטניה לשוק.

"מתי הם (השמרנים האנטי-אירופים) יבינו שאין לנו שום גאולה מחוץ לקהילה האירור פיתז" - חוזר ואומר המדינאי הקשיש, הנלחם כיום בפרלמנט את מלחמתה של אירופה כמו שעשה ביחוד בזמי מרגרט תאצ'ר, יורשתו שנואת-נפשו, שמגמתה האנטי-אירופית היתה גורם מרכזי למפלתו.

יום מפלטה היה יומי הגדול של סר אדוארד. הוא פרץ בצרפת גיל נמלצת - משהו כעין "שישו ושמתו שישו ושמתו" - לשמע הידיעה על התפטרותה. ירדיו מעידים עליו שמאותו יום שבה אליו רווח העולצת, והוא אמנם מספר למראיינו שבכוונתו להתמודד על כהונה נוספת כפרלמנט בכחירות הקרובות.

"וגם בגיל 85 תשוב ותציג את מועמדותך" שואל בולטון. "ייתכן", אומר הית, "נרמה שכל עוד תקוה בלבו להגיע ליום מותה של "מרגרט השטנית", הוא יחיה ויפרת.

תצלומים ומזמורים

שני דיוקנאות של אמנים צעירים, שמשום מה נקראו בכתבות עליהם רק בשמותיהם הפרטיים, נכללו בתוכנית העברית הערבית שתמיד נעים לצפות בה, "חמסה וחמישה", שבשבת האחרונה (ערוץ 2, 17:00) ערכה הפיקה אותה עד נה קוברסקי. הראשון היה דיוקנו של עמאר, שהתחיל לעבוד כפועל ב"בצלאל" ונעשה עם הזמן לתלמיד המחלקה לצילום.

שר קשוב ונועז

בתגובה על "באצטלת ליברל" מאת אורית איכילוב ("הארץ", 25.6)

א
א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י

במאמרה יוצאת הד"ר אורית איכילוב, יועצת ראש עיריית תל אביב לענייני חינוך, כנגד שר החינוך לשעבר, אמנון רובינשטיין, נגד מדיניות החינוך שעיריית תל אביב מיישמת. היא מציגה לו בטעות את תוכנית הרפורמה בחינוך שאושרה בכ"ה נסת ב-68 כתוכנית האינטגרציה. תוכנית זו היתה והינה אחת הדרכים להגיע לאינטגרציה. על פי איכילוב, "מערכת החינוך לא עשתה את המרב כדי לבנות גשרים וליצור רקמות מלכדות", להבדיל מתוכנית הרפורמה. ברור לכל כי הרפורמה נכשלה כי כללה עירוב גיאוגרפי של צפון, שהוצג כבעל יכולת להגיע להישגים לימודיים, עם דרום, שהוצג כמי שמתקשה להגיע להישגים. לי מורים משותפים של קצוות אלה גרמו להרחבת הפער, ולא לעידוד האינטגרציה. איכילוב טוענת, כי שר החינוך לא ניווט מדיניות חינוך החלטית וברורה. היא מתעלמת מכך שרובינשטיין העז לפתוח בדיאלוג עם תושבי הדרום. הורים, ילדים ופעילי חינוך קיבלו סוף-סוף השות להשתתף בהכרעות הנוגעות לגורלם. רוב העדי החדים בעיר התנגדו לבג"ץ שהגישה איכילוב ובקישו לחיות משיבים נגר עתירתה. איכילוב רואה ב"בחירת הורים" תוכנית אליטיסטית, המחבלת בשוויון ההזדמנויות החינוכיות. מצייני שהממסד החינוכי, עם לוגי חברתי זה או

עו
נ
ש
ס

מאת
יוסטיין גו
בתרגומו של דן

עולמה של סופי מאת יוסטיין גו
שסוחף מיליוני קוראים בעולם כ
משווים את הצלחת הספר לזו של
הזמן מאת סטיבן הוקינג ושל שו
אומברטו אקו, ספרים שהופכים נושא
לכל קורא.
סופי אמונדסן, תלמידת תיכון בת 14,
מסתורי מכתבים אנונימיים ובהם ש
אותו וימנעו בא העולם" במקביל
הדואר שלה גלויית מרביתן בסות